

B9-0324/2021

7.6.2021

ÁLLÁSFOGLALÁSI INDÍTVÁNY

benyújtva a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseleje nyilatkozatát követően

benyújtva az eljárási szabályzat 132. cikkének (2) bekezdése alapján

az afganisztáni helyzetről
(2021/2712(RSP))

Pedro Marques, Elena Yoncheva

az S&D képviselőcsoport nevében

B9-0324/2021

**Az Európai Parlament állásfoglalása az afganisztáni helyzetről
(2021/2712(RSP))**

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Afganisztánról szóló korábbi állásfoglalásaira, különösen a 2019. december 19-i¹ és a 2017. december 14-i² állásfoglalására,
- tekintettel a Bizottság alelnökének / az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének és India külügyminiszterének az afganisztáni helyzetről tett, 2021. május 4-i közös nyilatkozatára,
- tekintettel az Európai Unió, Franciaország, Németország, Olaszország, a NATO, Norvégia, az Egyesült Királyság és az Egyesült Államok különmegbízottjainak és különleges képviselőinek az afganisztáni békefolyamatról szóló, 2021. május 7-i közleményére,
- tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának az afganisztáni helyzetről szóló, 2020. március 10-i 2513 (2020) sz. határozatára,
- tekintettel az Afganisztánról szóló, 2020. november 23–24-i genfi konferencián elfogadott közös politikai közleményre és afganisztáni partnerségi keretre,
- tekintettel az afganisztáni békefolyamatról szóló, 2021. április 24. és május 4. között lebonyolított isztambuli konferenciára,
- tekintettel a gyermekek jogainak védelméről szóló, 2019. március 5-én ratifikált afgán törvényre,
- tekintettel a Tanács Afganisztánról szóló, 2020. május 29-i következtetéseire,
- tekintettel az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, és másrészről az Afganisztáni Iszlám Köztársaság között 2017. február 18-án létrejött partnerségi és fejlesztési együttműködési megállapodásra³,
- tekintettel a 2016. október 3-i EU–Afganisztán közös migrációügyi koncepcióra,
- tekintettel az Afgán Nemzeti Statisztikai és Információs Hatóság és az ENSZ Kábítószer- és Bűnügyi Hivatala által 2021 áprilisában közzétett, 2020. évi afganisztáni ópiumfelmérésre,

---

¹ Elfogadott szövegek, P9_TA(2019)0107.

² HL C 369., 2018.10.11., 85. o.

³ HL L 67., 2017.3.14., 3. o.

- tekintettel a gyermekek jogainak előmozdításáról és védelméről, a fegyveres konfliktusokban érintett gyermekekről és az emberi jogok védelmezőiről szóló uniós iránymutatásokra,
  - tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára,
  - tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel a tálib kormány 2001-es bukása óta az EU aktívan jelen van Afganisztánban a társadalmi és gazdasági fejlődés támogatása és a nemzetközi segítségnyújtás koordinálása érdekében;
- B. mivel Afganisztánban évek óta folyamatosan növekszik az erőszak; mivel 2020 szeptembere óta a felkelések száma ismét ugrásszerűen megnőtt; mivel Afganisztán a terrorizmusra vonatkozó 2020. évi globális index első helyén szerepel;
- C. mivel 2018-ban az Egyesült Államok tárgyalásokat kezdett a talibokkal; mivel ezek eredményeképp az USA és a Talibán 2020 februárjában aláírta az afganisztáni béketeremtésről szóló megállapodást; mivel az afgán kormány nem részes fele a megállapodásnak;
- D. mivel 2020 szeptemberében a katari Dohában az Afganisztánon belüli érdekelt felek, köztük az afgán kormány, a Talibán és más érdekelt felek közvetlen béketárgyalásokat kezdtek; mivel a tárgyalások jelenleg is folyamatban vannak;
- E. mivel az Egyesült Államok és a Talibán közötti megállapodás kötelezettségvállalást tartalmazott az amerikai csapatok kivonására vonatkozóan; mivel 2021 áprilisában az Egyesült Államok bejelentette, hogy csapatainak kivonása 2021. szeptember 11-ig lezárul;
- F. mivel a NATO-vezette „Resolute Support” misszió 2015 januárja óta működik Afganisztánban, képzést, tanácsadást és segítséget nyújtva az afgán biztonsági erőknek; mivel a NATO és tagállamai megállapodtak abban, hogy véget vetnek a „Resolute Support” misszióknak, és ugyanezen határidőig visszavonják a nemzeti csapatokat;
- G. mivel az erőszak közelmúltbeli fellángolására azt követően került sor, hogy az országban a terroristák, a fegyveres csoportok és a biztonsági erők hosszú ideje, széles körben folyamatosan követtek el emberi jogi jogsértéseket, többek között bírósági eljárás nélküli kivégzéseket, kínzást és szexuális erőszakot; mivel a becslések szerint mintegy 150 000 ember, köztük 35 000 civil veszítette életét a húsz évig tartó háborúban;
- H. mivel Afganisztánban az emberi jogi jogvédőket rendszeresen megfélemlítik, fenyegetik és megölik; mivel 2020-ban, miután 2020 januárja és augusztusa között kilenc aktivista veszítette életét, az ENSZ felszólította az afgán kormányt, hogy fokozza az emberi jogi jogvédők védelmére irányuló erőfeszítéseit;
- I. mivel 2001 óta bizonyítható előrelépések történtek a nők és lányok jogait érintően Afganisztánban, beleértve az oktatáshoz, az egészségügyi ellátáshoz, valamint a polgári

és politikai életben való részvételhez való hozzáférést; mivel ezek az előrelépések kétségtelenül az ország közelmúltbeli fejlődésének legjelentősebb eredményei; mivel ez a részleges előrehaladás most veszélybe került, ezért sürgős intézkedésekre van szükség annak megőrzése és megerősítése érdekében;

- J. mivel e javulás ellenére a nők és lányok továbbra is naponta szembesülnek különböző fenyegetésekkel, az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés akadályozásától az ellenük intézett támadásokig, beleértve a családon belüli, szexuális és nemi alapú erőszakot; mivel a nők, a béke és a biztonság 2019/20-as indexe szerint Afganisztán a nők számára a világ második legrosszabb országa; mivel 2021. május 8-án bombatámadás érte a kabuli Sayed al-Shuhada leányiskolát, melynek következtében 85 személy életét vesztette és 147-en megsérültek, többségükben iskolás lányok; mivel 2021. március 2-án három újságíró veszítette életét Dzsalálábádban;
- K. mivel az erőszak következtében közel hárommillió ember kényszerült lakóhelye elhagyására Afganisztánban; mivel nagyszámú menekült a szomszédos országokban – köztük különösen Iránban – tartózkodik;
- L. mivel Afganisztán a világ egyik legszegényebb országa, ahol a fejlesztési segély az ország bruttó hazai termékének mintegy 40%-át teszi ki; mivel az afgánok több mint fele szegénységben, a lakosság 39%-a pedig mélyszegénységben él; mivel a nemzetközi humanitárius szereplők, köztük az EU, az erőszak fokozódása és az instabilitás miatt gyakran képtelenek eljuttatni a segélyeket oda, ahol arra szükség volna; mivel az Élelmezési Világprogram 2021 májusában kénytelen volt felfüggeszteni az Alisang és Alingar kerületeknek nyújtott időszakos élelmezésbiztonsági támogatást a kormányerők és felkelők közötti összecsapások fellángolása miatt;
- M. mivel az EU 2002 és 2020 között több mint 5,1 milliárd eurónyi támogatást nyújtott Afganisztán számára; mivel ezt követően a 2020. évi genfi konferencián 1,2 milliárd eurót különített el Afganisztán számára a 2021–2025-ös időszakra; mivel az EU egyértelművé tette, hogy e pénzügyi támogatáshoz feltételül szabja, hogy Afganisztán fenntartsa a demokratikus pluralizmust, az alkotmányos rendet, az intézményi átláthatóságot és elszámoltathatóságot, valamint a jogállamiságot, tovább dolgozzon az emberi jogok és alapvető szabadságok előmozdításán, különösen a nők, a gyermekek és a kisebbségek tekintetében, beleértve a sajtószabadságot is, valamint mozdítsa elő a fenntartható békét, fejlődést és jólétet;
- N. mivel Afganisztánban a vidéki és városi életformákat mély szakadék választja el; mivel a lakosság több mint 70%-a vidéki területeken él, amelyek nagy részét rendkívüli szegénység jellemzi, és amelyekre nem terjed ki a kormányzati ellenőrzés;
- O. mivel a tiltott ópiumkereskedelem az afgán gazdaság mintegy negyedét teszi ki; mivel 2020-ban Afganisztán 6300 tonna ópiumot termelt összesen 24 000 hektárnyi területen, ami az egyik legnagyobb feljegyzett termésmennyiség; mivel az ópiumkereskedelem a foglalkoztatás jelentős részét adja a vidéki térségekben és jelentős pénzügyi forrást jelent a Talibán számára;
- P. mivel a 2016-ban aláírt EU–Afganisztán közös migrációügyi koncepció érvényessége 2020-ban lejárt; mivel a Parlament kifogásolta e megállapodás parlamenti

ellenőrzésének és demokratikus felügyeletének hiányát; mivel a közös migrációügyi koncepció lejárta követően 2021 áprilisában az EU és Afganisztán együttes nyilatkozatot írt alá a migrációs együttműködésről;

- Q. mivel az éghajlatváltozás és a természeti katasztrófák, köztük a szélsőséges aszályok az életet és a megélhetést veszélyeztető hatalmas fenyegetést jelentenek Afganisztánban;
- R. mivel a Covid19-világjárvány súlyosbította az országban amúgy is fennálló kihívásokat; mivel az egészségügyi válság kezdete óta az informális szektorban dolgozó nők 63%-a elvesztette a munkahelyét; mivel az iskolák bezárása veszélyezteti a gyermekek, különösen a lányok hosszú távú oktatását, és növeli a családon belüli erőszak veszélyét és a gyermekkatonák toborzásának lehetőségét, valamint tovább rontja a gyermekek egészségügyi és higiéniai létesítményekhez való hozzáférését;
1. elítéli Afganisztánban az erőszak riasztó növekedését, beleértve a gyermekek, újságírók, a civil társadalom és az igazságszolgáltatás tagjai ellen elkövetett célzott merényleteket; felszólítja az összes felet és különösen a tálibokat, hogy haladéktalanul vessenek véget a polgári lakosság elleni támadásoknak, különösen az iskolák, kórházak és mecsetek közelében, és teljes mértékben tartsák tiszteletben a nemzetközi humanitárius jogot;
  2. hangsúlyozza elkötelezettségét az afgán vezetéssel és felelősségvállalással zajló békefolyamat és konfliktust követő újjáépítés iránt, mivel ez az inkluzív, hosszú távú béke, biztonság és fejlődés felé vezető egyetlen hiteles út;
  3. e tekintetben támogatja a folyamatban lévő dohai béketárgyalásokat annak érdekében, hogy politikai megoldást találjanak a konfliktusra, és sikerüljön össznemzeti megállapodást elérni az állandó tűzszünetről;
  4. újjól megerősíti, hogy az ideai csapatkivonást követő időszakra is átnyúló hosszú távú támogatást nyújt Afganisztánnak a tartós béke megteremtéséhez; sürgeti az EU-t és tagállamait, a NATO-t és az Egyesült Államokat, hogy továbbra is erre a célra összpontosítsanak;
  5. emlékeztet arra, hogy Afganisztánban elkövetett terrorcselekmények hátterében több szereplő áll, többek között a tálibok, az al-Kaida és az úgynevezett Iszlám Állam; hangsúlyozza, hogy valós kockázatot jelent, hogy az amerikai és NATO-csapatkivonást követően az instabilitás és az erőszak tovább fokozódik; megismétli ezért, hogy az EU-nak sürgősen egyeztetnie kell az érdekelt felekkel, többek között az afgán kormánnyal és biztonsági erőkkel, az Egyesült Államokkal, a NATO-val és az ENSZ-szel annak biztosítása érdekében, hogy az átmenet a lehető leggyorsabb legyen;
  6. emlékeztet arra, hogy biztonság nélkül nem lehet fejlődést elérni, fejlődés nélkül pedig nem lehet biztonságot teremteni; e tekintetben megjegyzi, hogy a csapatkivonást követően Afganisztánnak nyújtott nemzetközi támogatásnak holisztikus megközelítést kell biztosítania a biztonsági, politikai, gazdasági és fejlesztési reformok pénzügyi és technikai támogatásának folytatása érdekében, különös hangsúlyt fektetve a demokrácia, a jogállamiság és az emberi jogok megerősítésére, különösen a nők, a fiatalok és a kisebbségek tekintetében;

7. továbbra is aggodalommal tölti el, hogy a civil társadalmi szereplőknek – beleértve az újságírókat és az emberijog-védőket is – veszélyes légkörben kell tevékenykedniük; sürgeti az Európai Külügyi Szolgálatot (EKSZ), a Bizottságot és a tagállamokat, hogy továbbra is nyújtsanak érdemi támogatást a civil társadalomnak, és folytassák a párbeszédet az afgán kormánnyal a nem kormányzati szervezetek tevékenységei előtt álló akadályok sürgős felszámolása érdekében;
8. hangsúlyozza, hogy a büntetlenség és a korrupció továbbra is komoly akadály a biztonsági koordináció javításának, a közszolgáltatások nyújtásának és a gazdasági reformnak; üdvözli, hogy Afganisztánban 2020 novemberében létrehozták a Korrupcióellenes Bizottságot az újonnan elfogadott korrupcióellenes stratégia végrehajtása érdekében, és sürgeti az EKSZ-t és a Bizottságot, hogy továbbra is nyújtsanak jelentős uniós támogatást Afganisztánnak a korrupció elleni küzdelemhez;
9. hangsúlyozza, hogy sürgős intézkedésekre van szükség az elmúlt 20 évben a nők jogai terén Afganisztánban elért eredmények fenntartásához; üdvözli, hogy az afgán kormány oldalán nők is részt vesznek a béketárgyalásokon, és kitart amellett, hogy a békefolyamatban nem szabad teret engedni kompromisszumoknak a nők jogaival kapcsolatban; hangsúlyozza, hogy a tárgyalások során foglalkozni kell a az ország nem kormányzati ellenőrzés alatt álló területein élő nők jogaival is; örömmel venné a női szervezetek nagyobb fokú képviselőtét a tárgyalások során és az azokkal folytatott teljes körű konzultációt; kiemeli, hogy a nők teljes körű szerepvállalása az afganisztáni újjáépítést követő időszakban, valamint a politikai és civil életben alapvető előfeltétele a fenntartható béke, biztonság és fejlődés biztosításának;
10. mély sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a nők és a lányok továbbra is rendkívüli kihívásokkal szembesülnek, ideértve a családon belüli, a szexuális és a nemi alapú erőszakot, a kényszerházasságot és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés korlátozását; kitart amellett, hogy az e területeken elért haladásnak továbbra is kiemelt prioritásnak kell maradnia az EU számára; üdvözli a nők előtt álló lehetőségek bővítésének és a döntéshozatalban való szerepvállalásának támogatására irányuló, uniós támogatással megvalósuló projekteket;
11. üdvözli a gyermekek jogai terén elért eredményeket, de rendkívül aggasztónak tartja az erőszak, különösen az iskolák elleni támadások közelmúltbeli fokozódását; kitart amellett, hogy a béketárgyalások során kiemelt prioritásként kell kezelni az oktatáshoz való biztonságos hozzáférés biztosítását valamennyi gyermek számára;
12. határozottan támogatja az Afganisztánra vonatkozó közelmúltbeli uniós pénzügyi kötelezettségvállaláshoz kapcsolódó feltételeket, különösen az emberi jogok, köztük a nők jogai tekintetében; megjegyzi, hogy e feltételek teljesítményértékelésének nyomon követése alapvető fontosságú a hatékonyságuk biztosításához; felszólítja az alelnököt/főképviseletet és az EU afganisztáni különmegbízottját, hogy ismételten hívják fel az afgán kormány és más szereplők figyelmét e feltételekre, és ezek teljesüléséről rendszeresen tegyenek jelentést a Parlamentnek;
13. hangsúlyozza, hogy az afganisztáni biztonsági helyzet romlása a regionális stabilitásra nézve is kockázatot jelent, és az erőszak továbbgyűrűzhet Közép-Ázsiába; megjegyzi

továbbá, hogy a többoldalú kereten keresztül megvalósuló regionális együttműködés ezért az ország tartós békéjének fontos előmozdítója;

14. üdvözlí Afganisztán részvételét az EU Közép-Ázsiára vonatkozó stratégiájában, többek között a közép-ázsiai határigazgatási programban; megjegyzi, hogy továbbra is támogatni kell a határokon átnyúló együttműködést a regionális biztonság fokozása, a regionális összeköttetésekhez és a gazdasági növekedéshez való hozzájárulás, valamint a város és vidék közötti óriási különbségek megszüntetése területén;
15. megjegyzi, hogy az EU – a regionális és nemzetközi érdekelt felekkel együttműködve – konstruktív szerepet játszhat a politikai párbeszéd megkönnyítésében és a segélyek koordinálásában; sürgeti az alelnököt/főképviseletet és az EU afganisztáni külömbizottját, hogy továbbra is kezelje prioritásként Afganisztánt a régióbeli partnerekkel, nevezetesen Iránnal, Pakisztánnal és Indiával folytatott magas szintű politikai párbeszédben;
16. ismételten kifogásolja az „EU–Afganisztán közös koncepció” néven ismert, a visszafogadást érintő nem hivatalos megállapodás feletti parlamenti felügyelet hiányát; hangsúlyozza, hogy az Afganisztánba való kitoloncolás súlyosan veszélyezteteti a visszatérők életét, és állandósítja az országban az instabilitás ördögi körét; megjegyzi, hogy az erőszak jelenlegi szintje elfogadhatatlan légkört teremt a visszatérők és a visszafogadás számára, és ragaszkodik ahhoz, hogy a tagállamok kormányai tartózkodjanak az afgánok bármilyen kényszerű hazatelepítésétől; emlékeztet arra, hogy a fejlesztési támogatás nem függhet a migráció kezelésével kapcsolatos együttműködéstől, hanem arra kell összpontosítania, hogy hol van rá a legnagyobb szükség, tiszteletben tartva a menekültek alapvető jogait;
17. rendkívüli aggodalommal tölti el az országban kialakult humanitárius helyzet, beleértve az országban belüli kényszerű lakóhelyelhagyás problémáját; ragaszkodik ahhoz, hogy valamennyi félnek, beleértve a tálibokat is, teljes mértékben tiszteletben kell tartania a humanitárius segítségnyújtásra vonatkozó nemzetközi jogszabályokat, hogy az ország valamennyi részén akadálytalanul lehessen végezni a segítségnyújtást; sürgeti az afgán kormányt annak biztosítására, hogy a humanitárius szervezetek munkáját csak minimális mértékben hátráltassák a bürokratikus eljárások;
18. hangsúlyozza az éghajlatváltozás, az aszályok és a Covid19-világjárvány miatt az élelmezésbiztonságot fenyegető sürgős veszélyek kezelésének fontosságát; sürgeti az EKSZ-t és a Bizottság Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatóságát, hogy vállaljon vezető szerepet annak biztosításában, hogy az élelmiszersegélyeket kellő időben mozgósítsák és koordinálják az élelmiszer-ellátás bizonytalanságának kezelése érdekében;
19. emlékeztet arra, hogy az ópiummák termesztésének hatása túlnyúlik Afganisztán határain, és az a szomszédos országokat és Európát is érinti, mivel ezek az országok az Afganisztánban előállított heroin fő célpontjai; megismétli, hogy hosszabb távú mezőgazdasági fejlesztésre és támogatásra van szükség ahhoz, hogy az ópiumtermesztéstől eltérő tevékenységekből megbízható munkahelyek és jövedelemszerzési lehetőségek jöjjenek létre a mezőgazdaságban; megjegyzi, hogy a

tiltott kábítószer-kereskedelem, a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás leküzdéséhez szükség van erre a változásra;

20. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének / az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, az EU afganisztáni különmegbízottjának, valamint az Afganisztáni Köztársaság elnökének.